

LESNÍK ¹² 2004

ČASOPIS Š.P. LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY BANSKÁ BYSTRICA, DECEMBER 2004

**Aktuálne
o transformácii**

**Veterná
kalamita**

**Ľudia
a lesy**

**Z českých
a moravských
lesov**

**Vianočný
receptár**

aktuálne o transformácii

TRANSFORMÁCIU LESOV SR PODPORUJÚ AJ ODBORNÍCI A DREVOSPRACOVATELIA

Na pôde Technickej univerzity vo Zvolene sa vo štvrtok 9. decembra stretol minister pôdohospodárstva **Zsolt Simon**, generálny riaditeľ š. p. Lesy SR **Karol Vinš**, predstavitelia lesnickej odbornej verejnosti, predstavitelia drevospracujúceho priemyslu a neštátnych vlastníkov lesov, aby diskutovali o cieľoch transformácie štátneho podniku na akciovú spoločnosť.

Za neurgický bod transformácie považuje minister pôdohospodárstva cenový boj lesníkov a drevospracujúceho priemyslu. Lesy chcú predávať drevo za najvyššie ceny a drevospracovatelia chcú kupovať túto surovinu za najnižšie ceny.

„Cenový boj na Slovensku sa vyvíja. Za ostatné dva roky sa obe strany dosť pobili na vyjednávacom poli a niekde už sú na hrane objektivity ceny aj vďaka uvedenej pripravovanej legislatívnej zmene,“ uviedol šéf rezortu pôdohospodárstva po stretnutí. Konštatoval, že štátny podnik, ktorý produkuje 50 % dreva na slovenský trh, dokáže pôsobiť veľmi stabilizujúco na drevospracujúci priemysel. Je preto záujmom ministerstva, aby vytváral stabilné prostredie za podmienky existencie silných a finančne korektných partnerov. Porada vedenia ministerstva už napríklad schválila návrh nariadenia vlády o triedení dreva, ktoré vychádza z európskej smernice.

Odborníci na rokovaní o pripravovanej transformácii Lesov SR privítali najmä skutočnosť, že akciovú spoločnosť založia vydaním jednej akcie na meno, ktorej majiteľom bude SR a akcionárske práva bude vykonávať ministerstvo pôdohospodárstva. Aj táto skutočnosť obmedzuje podľa nich možnosť privatizácie. Ocenili tiež, že v záujme sprehľadnenia finančných tokov výkony vo verejnom záujme by sa mali diať na základe štátnej objednávky za úhradu. Štátny podnik už dnes dokáže vytvárať zisk, to znamená, že dividendy odvedie štátu za hospodárenie na jeho majetku a štát zaplatí za objednané výkony vo verejnom záujme.

Predstavitel' Zväzu celulózo-papierenského priemyslu **Miloslav Čurilla** povedal, že podporujú všetky pozitívne zmeny v lesoch, ktoré smerujú k ich trvalo udržateľnému rozvoju, reštrukturalizácii a zvýšeniu ich nákladovej efektívnosti. Žiadajú, aby cieľom Lesov SR nebol iba zisk, ale aj nákladová efektívnosť, ktorá sa v konečnom dôsledku prejaví v realizačných cenách dreva, teda rozhodujúcej poločke v nákladoch celulózo-papierenských firiem. „Je potrebné ukončiť certifikáciu lesov podľa medzinárodných štandardov, ktoré zabezpečia konkurencieschopnosť celého drevospracujúceho priemyslu,“ uviedol Čurilla.

Proti transformácii Lesov SR na akciovú spoločnosť nie sú ani drevospracovatelia. Ako pripomenul šéf Zväzu spracovateľov dreva (ZSD) SR **Peter Lispuch**, žiadajú však, aby novovzniknutá spoločnosť vytvorila transparentné, konkurenčné a rovnoprávne podnikateľské prostredie.

VLÁDA SCHVÁLILA PROJEKT TRANSFORMÁCIE š.p. LESY SR

Projekt transformácie š.p. Lesy SR, ktorým sa rieši pôvodná právna forma organizácie na akciovú spoločnosť, na svojom zasadnutí 15. decembra odobrila vláda SR.

Projekt Ministerstva pôdohospodárstva (MP) SR je základom na vypracovanie osobitného zákona o založení a.s. Lesy SR so 100% účasťou štátu v zastúpení MP. Predmetom vkladu bude majetok štátu, ktorý spravuje š.p. Lesy SR. Jeho hospodárenie by malo po roku 2005 dosahovať nárast zisku, oživenie spoločnosti a prílev investícií do nových technológií.

Cieľom vypracovania projektu je zabezpečiť racionálne využívanie jedinečného prírodného bohatstva v podobe lesov vo vlastníctve štátu v prospech celej spoločnosti,“ podčiarkuje predkladateľ. Tento zámer sa má dosiahnuť optimalizáciou procesov a výkonov smerom k vyššej efektívitve, výkonnosti a plneniu úloh multifunkčného lesného hospodárstva.

V rámci tejto právnej zmeny

podniku sa vychádza z predpokladu, že pretransformovaná spoločnosť bude hospodáriť v lesoch, spravovať ich a vykonávať činnosti vo verejnom záujme. Štát za to nebude poberať priamy odvod ako nájom, ale bude postupovať štandardným spôsobom, teda formou vyplatenia dividend z dosiahnutého zisku. Pretože pôjde o obchodnú spoločnosť, ktorú budú výkony vo verejnom záujme zafažovať a zároveň znižuje predpoklad investícií do jej rozvoja, je podľa MP SR potrebné, aby zákon o založení akciovej spoločnosti riešil uhrádzanie týchto nákladov spoločnosti ako spoločenskú objednávku na výkon týchto činností. Legislatívny zámer návrhu zákona o založení spoločnosti bude riešiť problematiku hospodárskej súťaže vo vzťahu k podnikateľskej činnosti a.s. Lesy SR.

V intenciách vykonaných analýz okolo š.p. Lesy SR sa bralo do úvahy najmä to, že po vstupe SR do Európskej únie by tento podnik bez ozdravenia nebol na jej trhoch konkurencieschopný. Víziou podniku je trvalo udržateľný rozvoj štátnych lesov a poslaním podniku je podnikateľskou činnosťou dosahovať primeraný zisk.

Okruhmi transformácie je podľa projektu majetok a právna forma š.p. Lesy SR. Vzhľadom na jedinečnosť a potrebnú ochranu vlastníctva štátu k lesným pozemkom, v účtovnej hodnote 34 miliárd Sk, tieto nebudú predmetom vkladu do vznikajúcej akciovej spoločnosti, ale zostanú vo vlastníctve štátu, pričom určenú časť vlastníckych práv k tomuto majetku bude vykonávať MP SR.

TLAČOVÁ KONFERENCIA MINISTRA PÔDOHOSPODÁRSTVA

Transformácia štátneho podniku Lesy SR na akciovú spoločnosť bola hlavnou témou tlačovej besedy ministra pôdohospodárstva SR **Zsolta Simona** v pondelok **6. decembra**. Cieľom zmeny právnej formy je „zvýšiť efektívnosť hospodárenia a racionálneho využívania prírodného bohatstva“, pričom „akcionárske práva by vykonávalo Ministerstvo, nakoľko táto spoločnosť nemá byť určená na privatizáciu,“ uviedol minister Simon. MP SR navrhuje vznik a.s. k 1. januáru 2006.

Začiatkom novembra tohto roku rozhodla vláda SR, že minister Simon má predložiť projekt transformácie štátneho podniku do 15. decembra tohto roka vláde na medzirezortné pripomienkové konanie a následne má byť predložený do Národnej rady (NR) SR. Po schválení návrhu zákona by sa mal do 60 dní pripraviť zákon o zriadení akciovej spoločnosti a predložiť ho na rokovanie vlády i parlamentu.

Peter Gogola

EDITORIAL

Verte alebo neverte, ale je to tak: Lesník má päť rokov. Začal vychádzať v januári 2000 ako podnikový časopis štátneho podniku Lesy SR. Prvým výkonným redaktorom bol Ing. Jozef Hikl. Prvé číslo malo štyri strany a obsahovalo príhovor generálneho riaditeľa novovzniknutého štátneho podniku Lesy SR Ing. Blažej Možucho. Postupne sa zväčšoval počet strán, menila sa tlačiareň a neskôr i grafika – z kombinovanej (farebno – čiernobielej) tlače sa prešlo na plnofarebnú. Obsah tvorili informácie z generálneho riaditeľstva a reporty zo spoločenských, kultúrnych a športových podujatí, organizovaných odštepňými závodmi i generálnym riaditeľstvom.

Prvá zostava redakčnej rady pracovala v zostave Jozef Hikl, Miroslav Holienčík, František Suchanovský, Ružena Vaňousová a Ján Kovalčík. Podnikový časopis sa stal nástrojom informovania zamestnancov a podľa slov prvého výkonného redaktora Ing. Hikla „hoci nikto z redakčnej rady nebol profesionálny žurnalista, podarilo sa nám dosiahnuť veľmi slušnú kvalitu Lesníka. A nestalo sa ani raz, že by nevyšiel.“

Číslo, ktoré práve čítate, zavrášilo prvú päťročnicu. Dnes sa Lesník pýši pestrým obsahom, má 24 strán, množstvo pravidelných rubriek a v ostatnom čase pozitívne ohlasy na jeho kvalitu. Teší nás to a zároveň zaväzuje. Čo zaželať „jubilatovi“ do ďalších rokov? Vyšší náklad, kvalitný papier, pútavý obsah, dobrú grafickú úpravu, usilovných prispievateľov a verných čitateľov. Živjó!

Za oslavujúcu redakciu Lesníka

Peter Gogola

OBSAH

Aktuálne o transformácii	2
Editorial	3
Veterná kalamita	4
František Suchanovský potvrdený vo funkcii na ďalšie štyri roky	5
Vybrali sme z pošty	6
Malý ekonomický slovníček	6
Celoslovenský seminár o ochrane lesa	8
Súťaž	8
Poradňa	9
Prečo mám rád les	9
Z českých a moravských lesov Rubriky zostavené z príspevkov Jiřího Junka	10
Ľudia a lesy: Koničky pána Imricha	12
Lesy deťom	14
Vianočný projekt „Lesy deťom“ aj na Orave	14
Albero di Natale	15
Vianočný receptár	16
Médiá o nás	17
Fotofejtón	19
Z albumu lesníka	20
Pre deti (nielen) lesníkov	21
Križovka	22
Príspevky v odborných lesníckych časopisoch	23
Jubilanti medzi nami	23
Tatranský les	24

LESNÍK, časopis štátneho podniku

Lesy Slovenskej republiky Banská Bystrica

Redakčná rada: Ing. Ivana Špiláková, predsedníčka,
Ing. Ján Kovalčík, CSc., Ing. Ján Mičovský, CSc., Ing. Jozef Hikl,
Bc. František Suchanovský, Bc. Ružena Vaňousová,

Náklad: 1000 výtlačkov

Foto 1 strana obálky: Dáša Pavlovičová

Adresa redakcie: Námestie SNP č.8, 975 66 Banská Bystrica
Tel.: 048/434 42 07, Fax: 048/412 59 04

Výkonný redaktor: Mgr. Peter Gogola,
www.lesy.sk; e-mail: gogola@lesy.sk

Grafická úprava a tlač: Ústav pre výchovu a vzdelávanie
pracovníkov lesného a vodného hospodárstva vo Zvolene,
Sokolská 19, 960 50 Zvolen

KEĎ SA POVIE KALAMITA

Vietor, ktorý zadul v piatok 19. novembra okrem kalamity v lesoch vo Vysokých a Nízkych Tatrách a na Orave spôsobil aj „kalamitu mediálnu“. Médiá – najmä tie bulvárne – sa chopili tejto témy s nebyvalou urputnosťou a začali šíriť zmes poloprávdy, prekrútených informácií a hlúpostí. K téme sa vyjadrovali rôzni „tiežodborníci“ a doslova sa pretekali v odhadoch výšky škôd, spôsoboch likvidácie, použití či nepoužití chemických prostriedkov na postrek kalamitného dreva, možného exportu, atď. Pozornosť médií sa prioritne zameriavala na lesy v TANAPE. Zábery polámaných a vyvrátených smrekov pôsobili na obrazovke televízora skľučujúco a redaktori sa nešetřili vyjadreniami ako „národná tragédia“, „apokalypsa“, „katastrofa“. Nikomu neprišlo na um položiť pár vecných otázok lesníkom, nikomu neprišlo na um položiť si otázku, či to, čo sa udialo nie je náhodou zákonitý jav, opakujúci sa v prírode viac či menej pravidelne.

Odvtedy uplynul mesiac, emócie opadli a záujem médií o tému veternej kalamity sa presúva k otázke komu a za koľko bude kalamitné drevo predané. Elektronickou poštou sa šíria nezmyselné špekulácie a doha-

Veterná kalamita

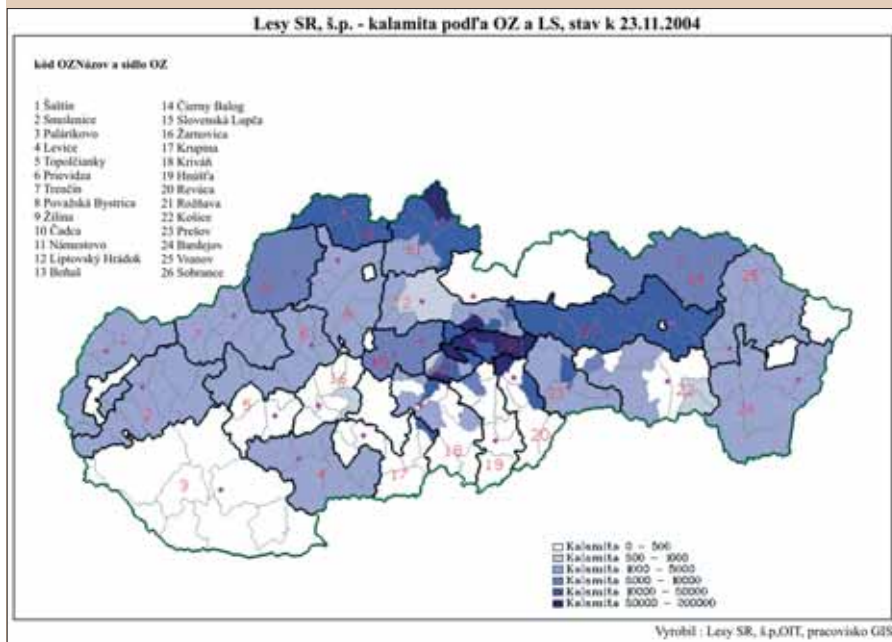
dy. Drevospracovatelia sa dušujú, že vedia spracovať celý objem kalamity na Slovensku, súkromní vlastníci lesov nečakajú a predávajú vyžazené drevo do Poľska. Niektorí novinári opäť prilievajú olej do ohňa a prezentujú tieto informácie ako potenciálny konflikt.

Vedenie štátneho podniku rieši vzniknutú situáciu s prehľadom. Na porade riaditeľov 23. novembra boli stanovené úlohy a bezodkladne začala práca na stratégii likvidácie kalamity. Definovaný bol rozsah kalamity (viď mapka), urýchlene boli oslovené dodávateľské firmy, vlastníace harvestorové techniku. Vzhľadom na rozsah a charakter kalamitných porastov a ich lokalizáciu v extrémnych svahoch je potreba nasadenia špeciálnej ťažbovej techniky

vysoká. Pomoc prisľúbili kolegovia z Lesov Českej republiky, generálny riaditeľ Kamil Vyslyšel ponúkol zapožičanie dvoch lanoviek aj s obsluhou. Operatívne je riešená potreba presunu ľudských zdrojov a techniky zo závodov, ktoré boli kalamitou postihnuté menej alebo vôbec nie, na závody postihnuté najviac.

Likvidácia veternej kalamity a následné zalesnenie potrvá niekoľko rokov. Bude potrebné vykonať obrovský kus práce, ale situáciu netreba dramatizovať. Mediálny hurhaj je zbytočný. Cielená prezentácia profesionálne zvládnutej kalamity na Osrblí spred ôsmich rokov môže presvedčiť laickú verejnosť, že lesníci svojej práci rozumujú a dokážu ju robiť na vysokej úrovni.

*Text: Peter Gogola
Foto: Ing. J. Švančara*

1.

2.

3.

5.

4.

1,2,4 - Harvester VALMET 911 v kalamitnom poraste na LS Červená Skala, OZ Beňuš

3 - Vyvážacia súprava VALMET

5 - Na odvoznom mieste

6 - Riaditeľ OZ Čierny Balog Ing. Miroslav Engler s redaktorom Rolníckych novín Petrom Farárikom spomína na kalamitu na Osrblí

7 - Osrblie - osem rokov po kalamite

6.

7.

František Suchanovský potvrdený vo funkcii na ďalšie štyri roky

Karol Vinš odborárom: „Ďakujeme vám za korektný prístup“

Členovia základnej odborovej organizácie Odborového zväzu Drevo, lesy, voda na generálnom riaditeľstve štátneho podniku Lesy SR si deň po Lucii zvolili v Tajove na ďalšie štyri roky staronového predsedu **Bc. Františka Suchanovského**, ktorý je na tejto pozícii nepretržite od roku 1982. „**Chcem poďakovať za prejavenu dôveru a povedať, že budem pracovať tak ako doteraz a budem sa snažiť splniť tie veci, ktoré som zatiaľ splniť nestihol,**“ odkázal svojim voličom F. Suchanovský.

Na stretnutí s odborármi bolo prítomné aj kompletne vedenie štátneho podniku Lesy SR. Generálny riaditeľ **Ing. Karol Vinš** poďakoval odborárom za korektný prístup a štandardnú spoluprácu v roku 2004 i za to, že výbery pracovníkov na obsadenie novej organizačnej štruktúry boli pripravené tak, že dôveru skutočne dostali tí najschopnejší zamestnanci a najkvalitnejší ľudia. „**Nikdy sme sa netajili tým, že práve zamestnancov považujeme za najdôležitejšiu časť zmeny, ktorú chceme uskutočniť v našom podniku. Som veľmi rád, že sa nám podarilo do procesu prípravy projektu reštrukturalizácie a transformácie aktívne zapojiť až dve stovky našich zamestnancov, z toho dve tretiny boli z odštepných závodov. Všetkým tým, s ktorými sme dokázali spoločne hľadať implementovateľné riešenia, chcem aj touto cestou za dobre odvedenú prácu čo najsrdečnejšie poďakovať.**“

K. Vinš ďalej oboznámil prítomných so zámermi vedenia klásť v budúcom roku väčší dôraz na vzdelávanie zamestnancov a umožniť im tak absorbovať najnovšie odborné poznatky. V systéme hodnotenia a motivovania zamestnancov nebude rozhodovať princíp seniority, teda počtu odpracovaných rokov, ale schopnosť definovať ciele, správne rozdeliť úlohy a efektívne nastaviť systém práce tak, aby sa podarilo stanovené ciele splniť. Od 1. februára 2005 vstúpi do platnosti **Etický kódex** zamestnancov štátnych lesov, ktorý top manažment považuje za rozhodujúci dokument, definujúci hodnoty a ciele, ktoré chce nekompromisne do budúcnosti presadzovať. „**V roku 2005 chceme položiť základ pre zdravý vývoj Lesov SR v nasledujúcich rokoch. Týmto základom musí byť ekonomická stabilita, ktorá nám umožní hľadať konštruktívne riešenia vo vzťahu k ochrane prírody, zabezpečeniu verejnoprospešných funkcií a trvalo udržateľného rozvoja štátnych lesov,**“ uviedol vo svojom vystúpení K. Vinš.

Jozef Marko

VYBRALI SME Z POŠTY

ČO NÁS ČAKÁ, ABY SA URÝCHLENE BEZ ZNEHODNOTENIA SPRACOVALA DREVNÁ HMOTA NAPADNUTÁ PRI VETROVEJ KALAMITE

V roku 1963, 23. novembra, na lesnom závode Červená Skala, ktorý mal rozlohu 13.000 ha a s ročnou ťažbou 50.000 m³, veterná smršť polámala a vyvrátila 500.000 m³ drevnej hmoty.

Túto kalamitu sme spracovali behom dvoch rokov, pričom v prvom roku sa spracovalo 300 000 m³. Do spracovania kalamity bolo nasadených v špičkových mesiacoch až 1100 pracovníkov. Aj keď väčšina pracovníkov bola z miestnych obcí, boli tam aj pracovníci skoro z celého Slovenska, ba aj z bývalej NDR. Títo pracovníci boli ubytovaní v prenajatých ubikáciách, ale aj v chatách, ktoré boli v lese, alebo sa pre nich postavili. Chaty a ubikácie bolo potrebné vybaviť posteľami a príkrývkami. V lete bol dokonca postavený aj stanový tábor. Zriadilo sa 12 závodných kuchýň a zabezpečiť ich zásobovanie a to až z Brezna, alebo z Popradu. Nemalé úsilie bolo treba vynaložiť aj na zásobovanie pohonnými hmotami, ktoré sa museli dovážať z Brezna. Neskôr sa vybudovalo benzínové čerpadlo.

Spracovanie kalamity si vyžadovalo v priemere 25%-tný príplatok ku mzdám plateným v normálnej úmyselnej ťažbe. Aby sa zabránilo následnej kôrovcovej kalamite, veľká časť drevnej hmoty sa odkôrňovala a aj asanovala, teraz už zakázaným dynocitom.

Ak by sme mali porovnať túto kalamitu s teraz napadnutou, došli by sme asi k nasledovným číslam.

V ťažobnej činnosti by malo byť nasadených cca 7 až 7.5 tisíc pracovníkov. Motorových pil by malo byť cca 2000 až 2.500, poťahov 100 až 150, traktorov na vyblížovanie dreva 250 až 300, autá na odvoz dreva – podľa tonáže – asi 300, 30 lanoviek, 5 buldozérov a 20 až 30 maringotiek.

Toto si vyžaduje nesporne vysoké investičné prostriedky, i keď značná časť by bola investovaná súkromnými podnikateľmi.

Počúval som rozhlasovú besedu s pánom ministrom životného prostredia Miklósom a pánom ministrom poľnohospodárstva Simonom. Veľmi som sa divil, že k tomuto pohovoru nebol prizvaný žiaden lesný odborník z praxe, ani z vysokej školy a ani z výskumného ústavu lesníckeho. Páni ministri, čo sa týka nákladovosti spracovania kalamity hovorili tak, ako keby sme na jej spracovanie finančnú pomoc ani nepotrebovali. Je to veľký omyl, lebo peniaze na rozbehnutie spracovania kalamity sú potrebné v nemalej výške a to ihneď. Nie som kompetentný vyčísliť potrebu peňazí, ale podľa môjho odhadu sú to nie desiatky, ale stovky miliónov. Iste, že sa z nich časť vráti, ale kým sa to stane, ubehne veľa času. Kalamitu však treba začať spracovávať ihneď a v čo najväčšom rozsahu.

Ak len náklady na ťažbu dreva, ktoré budú asi o 25% drahšie a s odkôrňovaním, aj keď len časti napadnutej kalamity, ešte drahšie, tak je potrebné rátať pri 3.5 milióna m³ ťažby len s vyššími nákladmi asi 100 miliónov Sk.

Nákup mechanizačných prostried-

kov, ubytovacích zariadení, ochranných prostriedkov, čo treba ihneď, si vyžiada tiež nemalé prostriedky. Spracovanie kalamitného dreva je mimoriadne nebezpečné a je isté, že dôjde k viacerým úrazom, ba aj úrazom smrteľným a preto sa treba aj na toto včas pripraviť.

Toto je len letmý pohľad do problematiky spracovania napadnutej vetrovej kalamity a je potrebné, aby naši lesní odborníci upresnili a vyčíslili náklady a naviac náklady na jej úspešné spracovanie.

Už dnes je potrebné pripraviť sa na obnovu zničeného lesa zabezpečením dostatočného počtu provenienčne vhodných a druhove vyhovujúcich sadeníc. Treba rátať so sadenicami smreka, jedle, smrekovca, borovice a limby. Z listnáčov zase s bukom, javorom horským, jaseňom a brestom. Pri cca 15.000 ha výmere zalesniť sa majúcich plochách to bude cca 100 miliónov sadeníc. Len ich cena predstavuje cca 400 miliónov Sk. Nevylučujem ani potrebu založenia niekoľkých lesných škôliek. Treba rátať aj s tým, že nestačí tieto sadenice len vysadiť, či si vyžiada cca 150 miliónov, ale bude teba aj ich ošetrovanie, vyžínanie buriny a ochrana pred zverou, čo si vyžiada počas viacerých rokov mimoriadne náklady.

Som toho názoru, že úsilium obnoviť naše víchricou zničené lesy by mali prispieť aj naši susedia, ba celé európske spoločenstvo a to urýchlene, bez akýchkoľvek prieťahov.

V Lučenci dňa 1. 12. 2004

Ing. Gabriel Šimkovič

Malý ekonomický slovníček

IAS (International Accounting Standards) – medzinárodné účtovné štandardy, kritériá pre harmonizáciu finančného vykazovania v celosvetovom meradle

IČO – identifikačné číslo organizácie; slúži na jednoznačné označovanie každej organizácie v číselnej forme, ktoré je nevyhnutné pre spracovanie údajov štatistickými orgánmi

Inc. (Incorporated) – anglický výraz pre akciovú spoločnosť

inflácia – prejav ekonomickej nerovnováhy v krajine; nadmerná emisia peňazí do obehu a ich znehodnotenie s následným zvyšovaním cien tovarov a služieb. Z kvantitatívneho hľadiska rozlišujeme:

1. miernu infláciu – do 9% (nenastáva pokles HDP)
2. cválajúcu infláciu – do 999% (reálny HDP klesá, peniaze strácajú kúpnu silu a ľudia sa ich snažia zbavovať nákupmi)
3. hyperinfláciu – nad 1000% (extrémny prípad, peniaze prestávajú plniť svoje funkcie)

inkaso – príjem peňazí

insolventnosť – platobná neschopnosť

investície – premena peňažných prostriedkov (peňažného kapitálu) na hmotný a nehmotný majetok

Vy už
nemusíte
zostať
nikomu
na krku

Myslite Aegonomicky a zabezpečte si **parádny dôchodok**

Teraz máte jedinečnú možnosť využiť spravodlivý systém odvodov na osobný dôchodkový účet. Poverte AEGON DSS, aby zhodnotoval vaše peniaze, a tým vám na dôchodku zabezpečil sebestačnosť a nezávislosť. Viac na www.aegon.sk a infolinke 0850 1234 66.

UniBanka je partnerom AEGON DSS
UniCredito Italiano Group

AEGONDSS
Dôchodková správcovská spoločnosť

S uzatvorením zmlúvy a dôchodkovou správcovskou spoločnosťou je spojené aj riziko, a doterajší alebo propagovaný výnos portfólia dôchodkového fondu v jej správe nie je zárukou budúceho výnosu portfólia dôchodkového fondu. Činnosť dôchodkovej správcovskej spoločnosti je pod dohľadom Úradu pre finančný trh.

Celoslovenský seminár o ochrane lesa

11. novembra sa v Hoteli Junior v Krpáčove už po **štvrtýkrát** v gescii akciovej spoločnosti POLNOCHEM uskutočnil Celoslovenský seminár o ochrane lesa. Obchodní zástupcovia firiem, distribujúcich chemické i biologické výrobky pre lesné hospodárstvo na ňom prezentovali nové produkty na chemickú prípravu pôdy pre prirodzenú obnovu lesa, ochranu kultúr proti burinám, likvidáciu invázných rastlín, potláčanie nežiadúcich drevín, ochranu sadeníc proti zimnému odhryzu a rôzne iné prípravky. Prítomní pestovatelia zo štátnych i neštátnych lesohospodárskych subjektov vo svojich príspevkoch hodnotili svoje skúsenosti s používaním rôznych chemických preparátov. Zaujímavým príspevkom boli prezentácie **Ing. Juraja Varínskeho, CSc.** z LVÚ Zvolen a **Ing. Milana Zubríka, PhD.** zo Strediska lesníckej ochrannárskej služby, ktorá pojednávala o stave a prognóze vývoja zdravotného stavu lesov na Slovensku.

Celoslovenský seminár bol dobrou príležitosťou pre lesníkov – pestovateľov, aby v diskusii konfrontovali svoje názory a skúsenosti s používaním chemických a biologických preparátov pri pestovnej činnosti.

- go -

LESNÍK Súťaž

Redakcia časopisu Lesník vyhlasuje fotografickú súťaž pod názvom „Človek v lese“.

Súťaže sa môže zúčastniť každý fotograf, ktorý do uzávierky súťaže pošle svoju súťažnú snímku do redakcie. Námetom fotografií má byť vyobrazenie práce človeka v lese. Do súťaže možno poslať čiernobielu aj farebnú snímku. Počet súťažných fotografií od jedného autora nie je obmedzený. Fotografie, ktoré sa zúčastnia súťaže, budú uverejňované v časopise Lesník s uvedením mena autora, avšak bez nároku na honorár. **Uzávierka súťaže je 1. marca 2005.**

Redakcia odmení tri víťazné snímky:

1. cena: reprezentatívna fotopublikácia Ľudia a lesy
2. cena: populárno – náučná publikácia Od lesov kráľovských k lesom štátnym
3. cena: úžitkový reklamný predmet s logom š.p. Lesy SR

Súťažné snímky v elektronickej podobe zasielajte na adresu:

gogola@lesy.sk alebo poštou na adresu: **Redakcia časopisu Lesník, Lesy SR, š.p., Námestie SNP č.8, 975 66 Banská Bystrica.**

Poradňa

Outplacement, Lesy SR

V uplynulom mesiaci sa uskutočnili v rámci projektu Outplacement tréningy **Šanca** pre účastníkov OZ Košice, Poprad, Vranov n. T., Krupina. Cieľom tohto tréningu je zvýšiť šancu získať nové zamestnanie, zorientovať sa na trhu práce, pripraviť si informácie o sebe (životopis, sprievodný list), pripraviť sa na osobný pohovor u potenciálneho zamestnávateľa a zvládanie prípadných problémov v nezamestnanosti. Reakcie na kurzy boli veľmi dobré. Všetci účastníci pozitívne ocenili, že sa mohli kurzu zúčastniť. Najdôležitejšie pre nich bolo, že:

a.) si mohli vyskúšať prijímací pohovor v modelovej situácii, kde v bezpečnom prostredí od svojich kolegov a lektora dostali spätnú väzbu a rady, ktoré aspekty ich správania treba zlepšiť tak, aby na potenciálneho zamestnávateľa urobili čo najlepší dojem a tým zvýšili šancu, že ich zamestná. Účastníci sa veľmi rýchlo na modelovú situáciu adaptovali, vedeli identifikovať klady aj nedostatky pri pozorovaní kolegov a pri každom ďalšom simulovanom pohovore bolo vidieť zlepšenie a nárast presvedčivého vystupovania a sebadôvery.

b.) ocenili možnosť napísať si životopis vo forme, ktorá sa v súčasnosti požaduje. Tento materiál by vám mal zabezpečiť pozvanie na vstupný pohovor.

c.) mali možnosť diskutovať a hľadať vhodné odpovede na otázky,

ktoré sa zvyknú kandidátom klásť na pohovoroch. Skonštatovali, že mnohé z otázok ich zaskočili a nevedeli by na ne pohotovo reagovať bez predchádzajúcej prípravy.

Príprava na stretnutie s potenciálnym zamestnávateľom by sa nemala podceňovať. Správny postup a neopakovanie chýb zvyšuje vaše šance nájsť si nové, resp. lepšie pracovné miesto. Vysoká miera nezamestnanosti prirodzene zvyšuje konkurenčný boj medzi uchádzačmi o pracovné miesta. Výber často závisí nielen od odbornosti, ale aj osobnostných predpokladov kandidáta. Tie máte možnosť ukázať pri osobnom stretnutí s potenciálnym zamestnávateľom. Keď sa prvýkrát stretnete s nejakým človekom, zanechá vo vás určitý dojem, či už kladný alebo záporný. Hoci je to mnohokrát ťažké, pokúste sa uvedomiť si, čo dávate svojim správaním najavo. Hovorí sa, že nikdy nedostanete druhú šancu vytvoriť prvý dojem.

Výhodou plynúcou z absolvovania tréningu **Šanca** pre účastníkov sú viditeľné v znížení strachu, trémy a negatívnych pocitov z nastupujúcej zmeny. Prínosom sú tieto informácie najmä pre účastníkov, ktorí sa v podobnej situácii ešte nikdy neocitli a nemajú skúsenosti s hľadaním si nového zamestnania. Zvýši sa ich sebadôvera a optimizmus, ktorý je veľmi potrebný pre sebareprezentáciu.

V neposlednom rade znamená tréning **Šanca** úsporu času, keďže zbieranie relevantných informácií trvá dlhší čas, niekedy aj za cenu neprijemných skúseností.

PAĽO DRAPÁK, rockový spevák
bývalý člen skupiny Metalinda

Keď sa povie les, spomeniem si hneď na detstvo. Miesta, kde sme sa chodili s otcom pozeráť na lesnú zver, kde sme s kamarátmi zbierali gaštany a nosili ich do lesa pred zimou, aby srnky, jelene, vtáky a ostatné zvieratá mali čo v zime jesť. Ale spomeniem si aj na to, akú silu dávajú mne, manželke Janette a nášmu synovi Michalovi prechádzky lesom. Je to fakt nevyčerpatelná energia, ktorú les poskytuje. A okrem toho lesy patria ku štruktúre životného kolobehu a bez nich život nemôže existovať. Ja osobne vždy, keď sa jedná o prírodu a lesy, tvrdím: „*Chráňme si prírodu a lesy a ich bohatstvá, lebo bez nich nebudeme ani my.*“ Takže les mám rád preto, lebo les je život a ja život milujem.

trenkwalder Management
Partners

Z českých a moravských lesov

Šindelka je perlou Harrachova a uvítá i vás

Loňský prosinec byl zejména v podhorských oblastech nehostinný, truchlivý. Mlhy, zataženo, pořádnou fotku na titulní stranu nebylo možné nikde spáchat. Tak jsem se vypravil do hor, konkrétně do Krkonoš a ještě konkrétněji do Harrachova. To by byl čert vápeníkem, abych tam něco nenafotil. Je to ještě v Libereckém kraji, krásně je tam jako snad u nás všude, tak při troše štěstí...

Štěstí se nade mnou smilovalo. Pod harrachovským autobusovým nádražím se ještě válely mlhy, ale nahore svítilo slunce a dokonce i ležel sníh! Mnoho fotografií určitě v podobné nouzi zachránily úžasné Mumlavské vodopády kousek nad městem při cestě na Voseckou boudu. Inspirovaly i mne. Pracovníci Krkonošského národního parku při cestě instalovali několik vkusných informačních tabulí. Ale foťte tabuli jen tak – bez lidí. Po cestě se blížil mladý pár. Tak jsem je s úsměvem č. 4 lákal k tabuli, že si je jako vyfotím. Ale ouha, byli to Němci. Něco jsem si ze školy z němčiny pamatoval, ale mezi námi – ústa by jim neupadla, kdyby se před cestou do jiné země také trochu jazykově vybavili, něco se dovítíli a s ochotou a humorem vyhověli a postáli u tabule.

Spokojen s fotkami z Mumlavy jsem se chtěl trochu ohrát. V Harrachově hned první domeček pod lesem je ŠINDELKA. Vkusná dřevěná tabule zve k návštěvě LESNICKÉ A MYSLIVECKÉ EXPOZICE, otevřeno denně 9–12 a 13–17.30 hod. Vstoupil jsem jako slušný člověk po zaklepání a ovánulo mne nejen teplo, ale i krása. Krása dřeva, kamene, starých fotografií, obrázků, kterým vévodí půvabná Diana na jelenu a filmů o krkonošské lesnické a myslivecké historii i současnosti.

V Šindelce jsem se znovu setkal s mladou dvojicí od Mumlavských vodopá-

dů. Vedoucí expozice Ing. Karel Roit mne jim představoval, ale ti se ke mně již hlásili jako ke starému známému. A když se to tak vezme, byli to vlastně první návštěvníci Šindelky po jejím oficiálním otevření toho dne – 14. prosince 2004 dopoledne.

Otevření Lesnické a myslivecké expozice KRNPu v Harrachově bylo svoji úrovní hodno Krakonošova království. Věrná sojka tentokrát Krakonošovi nezvěstovala, že má v revíru škodnou, ale vzácné hosty. Vládce hor, v podání ředitele lesnického učiliště v Harrachově Michala Beneše, se oděl do hromového pláště, nasadil klobouk se snad všemi horskými bylinkami za stuhou, do jedné ruky vzal mlhovou dýmku, do druhé hůl, která tentokrát netrestala, a vykročil uvítat hosty. To již zazněla fanfára trubačů ze SLŠ Trutnov, a hosty, mezi nimiž byli zástupci Ministerstva životního prostředí Ing. Jan Řezníček a Hana Minaříková z odboru rozpočtu – úsek investic, ředitel národního parku Šumava RNDr. Pavličko, z druhé strany Krkonoš přijel ředitel národního parku Ing. Jiří Novák. Slavnostního otevření expozice se zúčastnil i starosta Harrachova Václav Cajthaml. Přítomni byli také mnozí z těch, kteří expozici pomáhali vytvářet. Ředitel národního parku zapálil před Šindelkou oheň a spolu s Krakonošem přestříhli pásku. Slavnostní akt byl stvrzen kalíšky krkonošské medoviny.

Co to vlastně byla ta Šindelka? Na staré fotografii, která je také součástí expozice, je vyfocena kamenná budova, obklopená stohy řeziva, připraveného k výrobě šindele. Ten se zde vyráběl od počátku 19. století až do roku 1964, poslední

zde vyrobené šindele byly určeny na opravu střechy Labské boudy. Potom zde bylo skladiště až do roku 2000, kdy objekt koupil KRNP a pracovník její Správy Ing. Petr Kadleček dostal nápad, že by v něm mohla vzniknout lesnická a myslivecká expozice. Ta na Harrachovsku dosud chyběla. A přitom bylo co ukázat. Lesník Ing. Kadleček spolu s ostatními kolegy tomuto záměru věnoval pět let života. Projekt expozice vypracoval Ateliér David z Liberce.

Ministerstvo životního prostředí na realizaci poskytlo finanční prostředky, z velké části ale náklady hradil KRNP z vlastních prostředků. Výhodou je i to, že v něm pracují šikovní lidé od řemeslníků, kteří dokáží pravá kouzla se dřevem, po zkušené výtvarníky z odboru propagace akademickou maličkou Renatu Opltovou a Ing. Michala Šíra. Ti byli autory výtvarného zpracování expozice.

Na co se v ní můžete těšit? Detaily vám neprozradím, bylo by po těšení a tajemství. Stačí říci, že v přízemí kromě recepce s možností zakoupení knih o Krkonoších a mnoha vkusných upomínkových předmětů je expozice lesnictví. Představuje veškeré lesnické činnosti, v současnosti některé již zaniklé. Děti si určitě vyhraji u názorné ukázky plavení dříví na modelu. (Při otevření expozice si vyhráli i staří fotři.) Expozici myslivosti pod schody do prvního poschodí uvádí obraz půvabné bohyně lovu sedící na jelenu. Něco však přece jen prozradit musím. Na kmeni, který stojí z přízemí

do patra, uvidíte trhače šišek v životní velikosti a děti si na trenážeru mohou vyzkoušet svoje znalosti stop lesní zvěře. Plošné i trojrozměrné exponáty doplňuje několik videofilmů na vhodně rozmístěných monitorech. Návštěvníkům bude sloužit i komorní projekční místnost.

Vedoucím expozice a současně

průvodcem s nejvyšší odborností, je lesník s praxí na někdejší Lesním závodě Harrachov a potom na Oblastní správě toků LČR, s. p., Ing. Karel Roit, který v Harrachově žije již 27 let. Ve službě se zde střídá s kolegy.

Nemusíte se bát, že do Šindelky netrefíte. Stojí naproti Lesní správě KRNA-

Pu v Harrachově nedaleko autobusového nádraží. Protože je organizačně přičleněna k harrachovskému informačnímu centru KRNApu, stejně jako ono je otevřena každý den. Tak než vyкроčíte podél Mumlavy „na hora“, na cestu vás určitě příjemně naladí Šindelka.

Aktuální problémy lesního školkařství

Tak zněl název odborného semináře, který pořádalo **9. prosince 2004** v Havlíčkově Brodě pod záštitou úseku lesního hospodářství MZe ČR Sdružení lesních školkařů ČR. Seminář byl určen lesnické veřejnosti zabývající se nakládáním se sadebním materiálem lesních dřevin a pro oborové specialisty lesnického výzkumu a školství.

V souvislosti se vstupem naší republiky do EU bylo třeba odstranit rozpory bránící dosažení shody našich právních norem s normami EU. Tato skutečnost se stala i hlavním podnětem k vydání zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin a následně pak jeho prováděcí vyhlášky č. 29/2004 Sb. Dílčí neujasněnosti a především nedostatečná konkretizace přechodového období vyvolává řadu problémů a spekulací. Současně je zástupci lesních školkařských subjektů upozorňováno na některá zákonná ustanovení, která jsou v reálném školkařském provozu nesplnitelná či mající vážný negativní dopad na jejich ekonomiku hospodaření. Na

semináři vystoupili mimo jiné i pracovníci úseku lesního hospodářství MZe **Ing. Jiří John a Ing. Miroslav Řešátka, CSc.**, kteří i odpovídali na dotazy účastníků.

Záměrem semináře bylo i přijetí stanoviska k základním problémům v lesním školkařství. Z jeho textu redakce vybrala tyto nejdůležitější pasáže:

„Trh s produkty lesních školek je značně specifický a svým tržním prostorem limitovaný. Školkařské podnikatelské subjekty jsou kromě toho vystaveny značným rizikům vyplývajících z působení vlivů počasí, cyklů semenných roků a jednotlivých lesních dřevin a také výskytu celé řady nově se objevujících chorob a škůdců na sadebním materiálu či osivu. Pro lesní školkařství však prakticky neexistuje možnost čerpání ekonomických podpůrných stimulů v podobě dotačních titulů, podpůrných ekonomických programů, či možnosti využití finančních náhrad za vzniklé nezaviněné škody. Ve srovnání s okolními zeměmi se proto naše lesní školkařství dostává technicky a technologicky na obecně klesající úroveň. Jako

žádoucí se jeví zařazení lesních školkařských subjektů do kategorie „vlastníků lesa“ s možností přístupu k některým dotačním titulům.

Lesní školkařství je považováno za činnost, která má pro vlastníky lesů především službový charakter. Uzané zdroje osiva jsou však v rukou vlastníků lesů a si-vo lesních dřevin z těchto zdrojů se tak stává nejen strategickým materiálem, ale i nástrojem k možnosti ovlivňování rozvoje či útlumu školkařských podnikatelských subjektů. Je proto potřebné zjednodušit evidenční a povolovací systém k možnosti nákupu lesního osiva od vlastníků a v těch případech, kdy vlastníkem zdroje osiva je stát, postupovat formou nabídky osiva lesních dřevin k prodeji lesním školkařským subjektům.

Po podrobné analýze jednotlivých ustanovení tohoto zákona, zejména pak § 6 a 40, a projednání problematiky na řadě odborných jednání je evidentní, že je plně žádoucí znění předmětného zákona ve smyslu možnosti jeho reálného naplnění novelizovat.“

Kam se poděly kozy bezoárové z Pálavy?

Na Žižkově vrchu, dnes více známém jako Vřísek, stojí v překrásné přírodní scénérii lesa a skal východně od starobylé obce, kdysi městečka Holan, poněkud zchátralý zámek. Na tomto místě bylo údajně slovanské hradiště kmene Pšovánů. Kolem roku 1570 zde vybudoval český šlechtic Jan z Vartemberka renesanční lovecký zámek. Z této doby pochází zápis, podle něhož byla kolem Žižkova vrchu obora, v níž se chovalo na 100 jelenů, daňků i jiné zvěře, nedaleko byla bažantnice. Posledním majitelem zámku byl Emanuel Lichtenštejn, který po roce 1945 přesídlil do Lichtenštejnska. Zámek a Holan navštívil 8. října 1985 ve svých 77 letech. Od roku 1948 patří Žižkův vrch Státním lesům.

Proč se toto místo jmenuje Žižkův vrch? Podle pověsti měl tento husitský vojevůdce v Holanech bratra, katolického fa-

ráře. Zajal jej a nechal na Vřísku umořit hladem v hladomorně.

Dnes v se oboře zvané Vřísek, kterou obhospodařují Lesy České republiky s.p., Lesní správa Česká Lípa, nechovají jeleni, ale mufloni a to v celkovém počtu 138 ks. Po zrušení chovu kozy bezoárové na Pálavě bylo státním podnikem Lesy České republiky do této obory v letech 1994 – 96 postupně vypuštěno 14 ks této zvěře za účelem zachování populace kozy bezoárové v Čechách. V současné době má stádo kozy bezoárové na Vřísku početní stav 28 ks. Z toho je 13 kozlů, 12 koz a 3 kůzla. Dá se říci, že přemístění kozy bezoárové z Pálavy na Českolipsko bylo úspěšné a populace tohoto druhu v Čechách zůstane díky přístupu LČR zachována.

Při zmínce o Žižkově vrchu nelze zapomenout na myslivecký rod Ložků, kte-

rý je s ním spojen nejméně 150 let. Byl to český rod, který pocházel z panství Benátek nad Jizerou a který má třiřetletou mysliveckou tradici. Všichni muži tohoto rodu byli myslivci. S jejich jménem je spojeno mnoho mysliven nejen na Českolipsku, ale i na Moravě, v Uhrách a v dnešním Chorvatsku. Poslední myslivec Žižkova vrchu z rodu Ložků – Julius – sem přišel s rodiči jako malý chlapec z Moravy, kde byl jeho otec postřelen pytláky. Neuměl ani slovo německy, musel navštěvovat německou školu a jeho rodina se poněmčila. Jeho potomci žijí v Německu a v Kanadě, ale Žižkův vrch rádi navštěvují.

Jedním z obdivovatelů těchto míst byl i Karel Hynek Mácha, který zde pobýval v letech 1832-33. V roce 1958 byla Máchovi na skalnaté vyhlídce odhalena pamětní deska.

L'UDIA A LESY

O šťastí, seneckých jazerách a tajomstvách chovu

Koníčky pána Imricha

Žil jeden bohatý, no veľmi nešťastný človek. Márne všade hľadal pomoc, až mu raz ktosi poradil, že šťastný bude len vtedy, ak si oblečie košeľu šťastného človeka. Skúšal si postupne košeľe kráľov, vojvodcov i mudrcov, no šťastie nie a nie prísť. Raz, ako tak išiel popri poli, uvidel oráča, ktorý si veselo spieval. „To bude šťastný človek“ pomyslel si.

„Hej, dobrý človek, nepožičal by si mi na chvíľu svoju košeľu?!“ zavolať naň.

„Nemám košeľu“, znela odpoveď.

Na tento príbeh, vyčítaný z ktorejkoľvek detskej knižky, som si spomenul, keď som stretol tohto zemitého chlapa. Niežeby nemal košeľu. Možno trochu vykasánú a znojenú, ale mal. Nemusí ju však nikomu požičiavať. Stačí s ním pobudnúť a iskra jeho nákazlivej životnej filozofie rýchlo preskočí aj na vás. Naozaj to funguje, no čo je za tým presne neviem. Radosť zo života? Skromnosť? Humor? Poznanie a rešpektovanie vlastných možností? Potešenie z práce, ktorá má zmysel? Múdro zvládnutý život? Iste, to všetko v tom človeku je. Je tam však ešte niečo, čo nedokážem pomenovať. No, netreba odhaliť v živote druhých každé tajomstvo. Veď možno práve ono je tou čarou kvapkou, ktorá nás prerába na osobnosť. A tento človek osobnosťou bezpochyby je **IMRICH PALOCSÁNYI**.

Vedúci hospodárskeho dvora Správy chovu koní v Dobšinej býva priamo medzi svojimi chovancami. Vo veľmi skromnom služobnom domci má aj malú kanceláriu. Práve tu sa naše stretnutie začalo úvahou - o jeho zbytočnosti...

...naozaj neviem, čím by som už len ja mohol byť pre niekoho zaujímavý. Pán riaditeľ sa asi mýlil, keď vás za mnou poslal. Nikdy som nič výnimočné neurobil a to, že mám veľa rokov, ešte neznamená, že som aj múdry. A viete, ono je to tak, že čím menej rozprávajú o človeku, tým je šťastnejší...

...pán Palocsányi, o vás som už počul dosť a predsa a nevypadáte nešťastne...

Pozrite, nikomu nerobím napriek, s nikým sa nevadím, nechodím do krčmy ani do divadla, na maródke som bol dokopy tri dni a stranikom ani jeden.... Za moju prácu ma platia primerane, nemusím si ísť požičať chlieb do susedov. Dosť dôvodov na to, aby bol človek šťastný, nie? A viete, ja šťastný naozaj som. Nie je to chválenkárstvo. Jednoduchý človek je šťastný nie preto, že má všetko, ale preto, že nemá žiadne nároky. A okrem toho som aj miliónárom...

???

...časovým miliónárom. Veď aj na vás mám dnes toľko času, koľko budete potrebovať...

Aha, ďakujem. Ak je to také jednoduché, prečo je potom na svete tak veľa nešťastných ľudí?

Ludia sú nešťastní často vlastnou vinou, lebo majú veľa túžob.

A vy žiadne nemáte?

Ja chodím po zemi a nesnímam, ba dokonca ani v noci nie. Mám rád svoju prácu a snažím sa, aby som nevypadal smiešny. Lebo keď ste smiešny nemôžete ľudí dirigovať. A okrem toho musíte práci každého z nich rozumieť. Nevravím, vysoko postavení ľudia asi nemôžu poznať všetku prácu svojich podriadených, no keby som ja tu na dvore nerozumel tomu, čo moji ľudia robia a nevedel by som to urobiť aj sám, tak tu nemám čo robiť. Ľudia musia cítiť, že viete o ich robote všetko. Voľakedy som mal na štátnych majetkoch 70 % „cigánov“ a poradil som si aj s nimi. Pri ľuďoch treba byť, robiť s nimi, kontrolovať ich a všetko bude tak, ako treba....

...aj váš šéf vás musí stále kontrolovať, aby ste urobili všetko tak ako treba...?

Jaj, to je nedobrá otázka. Ale ja už môžem povedať čo si myslím, veď keby nebolo Kanika, tak už som na dôchodku... Nepatrim medzi ľudí za ktorých niekto musí niečo robiť, stačí mi keď správca príde za mnou raz za mesiac, nemusí každý deň. Viete, voľakedy bola správa v Muráni a to boli najkrajšie roky môjho života. Mal som tu kráľovský pokoj. Odkedy presťahovali správu chovu koní sem, do Dobšinej, všetko sa poriadne zmenilo. Majú ma tu na očiach a radi by mi do všetkého hovoreli. Mám preto jednu túžbu - aby správu opäť presťahovali, niekde hodne ďaleko, najlepšie do Senca. Tam by boli v teple pri jazere a ja by som tu mal pokoj pre svoju prácu. Veru, to by bolo krásne...

Teda do Senca, hovoríte...

Hej, a limit benzínu keby im tak dali päť litrov na mesiac. To aby sa sem nemuseli každý mesiac unúvať...

Len či by ste takto žartovali aj pred inžinierom Šmelkom, vedúcim Správy chovu koní v Dobšinej...?

Ale áno, veď je to „môj chlapec“, pozná ma už dlhé roky a vie, že som nikdy nič zlé nespravil. A ani opitého ma nikdy nenašiel. A jemu ide o to isté o čo aj mne - aby naše koníky prežili!

Vy už asi viete o koňoch všetko a nikoho vám k tomu ani veľmi netreba...?

Ale nie, nikto nevie všetko. Ja však robím rád. Som rodený sedliak a k tomu trochu tvrdohlavý. Viem robiť krompáčom i ceruzou. Kosiť a dojiť som sa naučil ako päťročný. Viem aj papiere dobre urobiť, len ešte neprišli na to, že ako... (so smiechom). Naša robota sa skladá z tisíc maličkostí, ktoré od jari do zimy na seba nadvádzujú. Nič sa tu nedá spraviť na tri týždne dopredu, ale vždy len v tú správnu chvíľu. Musíte vždy reagovať na situáciu. Asi v tom je umenie tunajšej práce. A nič sa tu nedá spraviť „nejak“, ale vždy len „takto“. Ak niečo zanedbáte pyramida sa začne rozsypať. Ale ak sa na to pozriete trocha z nadhľadu, všetko je jednoduché, harmonogram prác mám v hlave a všetko sa dá zvládnuť aj „palcom“. Ale s jednou podmienkou – robiť sa tu musí 24 hodín denne ...

Podľa chýru, ktorý ide o vašich konikoch veľa ste tu toho zatiaľ asi nezanedbali...

Chovateľské komisie to tu chvália, že je tu lepší poriadok ako inde. Nevie, ja som inde nebol. No, viete cením si, že všetci majú úsilie tunajší chov zachovať, a preto sa aj ja snažím. Od roku 1967 čo som tu, som zažil na revúckom závode asi 20 riaditeľov a vážim si, že všetci boli spokojní. Ani jeden odo mňa nepočul, že by som chcel vyšší plat, lebo prvá je vždy práca. A tajomstvo úspešného chovu je veľmi jednoduché. Dobré kŕmenie, dobré ustajnenie, dobrý výcvik. A k tomu tvrdé prírodné podmienky. Veď kone sú v lete trvalo von a aj v zime chodia denne na prechádzky. Výcvik začíname vo veku štyroch rokov a trvá tri mesiace. Zatiaľ sme vždy predali všetky kone. A bolo ich za tie roky naozaj dosť - vyše 3000 kusov. Teraz tu máme približne 200 ks koní, z toho 44 plemenných kobýl a 7 žrebčov.

Aká je história tunajšieho chovu?

Začala sa roku 1950 chovom huculov pre potreby armády a neskôr aj štátnych lesov. V minulosti tu bolo až päť

stredísk, dnes však ostali len dve - Dobšiná a Veľká Lúka pri Muráni. Chováme tu kone plemena norik a pár huculov. Najväčším úspechom bolo roku 1995 uznanie šľachtiteľského chovu norika muránskeho typu. V roku 1997 bol tento chov uznaný za chránený chov. Ale do plemenitby sa ja nestarím, na to sú iní a tí na môj názor nie sú zvedaví. Mojou povinnosťou je riadne sa o koniky postarať, a to aj robím. A znižovať náklady, lebo ekonomika je pre chov najväčšia hrozba. Veľa vecí si robíme svojpomocne, hlavne krmivo a opravu postrojov.

Viete si vôbec predstaviť, že by raz niekto rozhodol o zrušení chovu vašich koní?!

Ale, veď to je tá najjednoduchšia vec! Zrušili Dubnické strojárne s tisícami ľudí, tak aký problém by bol zrušiť nás?! Bol by to však úplný koniec muránskym konikom, lebo ich chov by už asi sotva niekto niekedy obnovil. Na to treba dlhé roky. A je preto dobre, že aj podnik uvažuje s udržaním tohto chovu.

Máte okrem svojich koní aj nejaké koničky ?

Rád sa pozriem na formulu 1. Tú sledujem naozaj podrobne. Kedysi som bol aj poľovníkom, ale už som predal pušku, lebo v združení začalo byť priveľa ekonomiky a to sa mi prestalo páčiť. Na zábavy som nikdy nechodil. Zásadne sa netrepem tam, kde sa necitím dobre. Aj žena mi občas vyčíta, že nikdy nebola na plese. Mala si zobrať iného ! Ale žijeme slušne. Asi mi neuveríte, ale my sme sa za tie roky naozaj nepohádali. Na dovolenke som nikde nebol, ale to nepíšte, lebo si budú myslieť, že mi tu bolo tak dobre... Volakedy som choval byky a za to som si v Dobšinej postavil dom. Teraz tam býva dcéra. Lebo, ak chcete mať s rodinou dobré vzťahy nesmiete s ňou aj bývať...

Odkiaľ pochádzate ?

Ja som dedinský človek. Narodil som sa vo Valiciach pri Rimavskej Sobote, maturoval som na poľnohospodárskej škole v Šahách a okrem dvoch rokov na Štátnom majetku v Jelšave a dvoch na traktorovej stanici v Rimavskej Sobote som celý život strávil tu, v tejto doline. Doma sme rozprávali po maďarsky, no dcéry už chodili do slovenských škôl a vnučky, keď som ich chcel čosi po maďarsky priučiť sa mi už iba smiali... Politiku veľmi nesledujem, lebo v politike musíte názor meniť a to ja veru nemám nerád. Napokon, jednoduchý človek ani nevie povedať, ako by sa to dnes dalo zlepšiť, no vie, že to naozaj nie je dobre...

Dva týždne pred tohtoročnými Vianocami oslávil Imrich Palocsányi šesťdesiatku.

„Nemal som na to veľmi chuť, veď je to len taký obyčajný deň. Ani päťdesiatku som kedysi neoslavoval. Až na to, že teraz sa už človek musí nad sebou trocha zamyslieť. A niekam zaradiť. Začína sa nová životná etapa, niečo medzi šesťdesiatkou a cintorinom. Chcem si to trochu užiť. Ale ďaleko od svojich konikov aj tak neodídem. Strávil som s nimi takmer celý doterajší život a bol by som rád keby to tu fungovalo aj potom, keď raz umriem...“

Neviem, čo myslel Imrich Palocsányi tým, že cití potrebu niekam sa zaradiť. Mne sa zadalo, že sa zaradil už dávno. Medzi užitočných ľudí, na ktorých stojí tento svet. Medzi ľuďmi, ktorí si našli svoje miesto pod slnkom a vedia ho múdro a obetavo využiť pre to čomu rozumejú a veria.

Po hroznej ceste medzi Dobšinou a žrebčínom opatrne poskakuje staručká škodovka, ktorá si už odkrútila takmer tristošesťdesiat kilometrov. Jej majiteľ si čosi pospevuje. Zdá sa, že je to spokojný človek. Niekedy by nám tú svoju košeľu asi predsa len mohol požičať....

Veľa šťastia, pán Imrich.

Ján Mičovský

Lesy deťom

V roku 2003 sa rozhodnutie vedenia nášho podniku darovať deťom vianočné stromčeky stretlo s pozitívnym ohlasom. Úspešná realizácia projektu „Stromček ako dar“ bola prijatá s vďakou medzi deťmi i pracovníkmi detských domovov. Po minuloročnej skúsenosti bolo rozhodnuté obdarovať detské domovy stromčekmi opäť.

Lesy SR darovali v decembri 2004 v rámci vianočného projektu „Lesy deťom“ 374 borovic, smrekov a jedličiek 124 detským domovom a zariadeniam pre deti na celom Slovensku. Potešili sme spolu viac ako 7 000 deťmi. Prvý darovaný vianočný stromček sa rozsvietil už v stredu 1. decembra 2004 v Domove sociálnych služieb Gaudeamus v Bratislave.

„Stromček je tradičný symbol Vianoc; vôňu jeho ihličia chceme deťom spríjemniť sviatočnú atmosféru. Sme veľmi radi, že dáme viac ako sedem tisíc deťom možnosť ozdobiť si svoj stromček a prežiť tohtoročné Vianoce o niečo príjemnejšie“, uviedol o projekte „Lesy deťom“ generálny riaditeľ Ing. Karol Vinš.

Prvý vianočný stromček projektu „Lesy deťom“ bol darovaný Domovu sociálnych služieb pre deti Gaudeamus na Mokrohájskej ulici v Bratislave.

Symbolického zdobenia a následného rozsvietenia sa zúčastnilo asi 100 deťmi vo veku od 4 – 18 rokov. *„Každé Vianoce majú svoje čaro aj vďaka vôni živého stromčeka. Túto vôňu žiadny umelý stromček nenahradí. Naše deti sú ako jedna veľká rodina, ktorú sa stretne pod živou borovicou, ktorú si spoločne ozdobia. Ďakujeme vedeniu Lesov SR za krásny darček pre deti.“*, povedal riaditeľ Domova sociálnych služieb pre deti Gaudeamus v Bratislave, PhDr. Štefan Tvarožek.

- go -

Vianočný projekt „Lesy deťom“ aj na Orave

Aj v tomto roku sa deti z detských domovov a špeciálnych internátnych škôl na Orave budú počas Vianoc tešiť z 15 vianočných stromčekov, ktoré im daroval podnik Lesy SR, š.p. OZ Námestovo. Okrem tejto organizovanej akcie OZ odovzdal vianočný stromček aj Domovu dôchodcom v Oravskom Lesnej. Záber je z odovzdania vianočných jedličiek deťom Špeciálnej základnej školy internátna v Námestove, ktorá už žiarila vianočnou výzdobou a atmosférou.

Ing. Radoslav Lorko
OZ Námestovo

Albero di Natale

Udalosť, ktorú nemám problém každoročne si pripomenúť sú **Vianoce 1994**. Bolo to v dobe, keď sa public relations na Slovensku hovorilo zviditeľňovanie a mladá Slovenská republika ho veľmi potrebovala.

Počnúc rokom 1982 sa stalo zvykom darovať vianočný strom Sv. Otcovi vo Vatikáne, ako súčasť vianočnej dekorácie námestia sv. Petra. Vzhľadom na prírodné danosti a technické problémy s tým spojené, stávali sa darcami prevažne blízke, susediace spolkové krajiny Rakúska a Nemecka. Majestátny 32 metrový 110 ročný smrek z rakúskeho Steiermarku na Vianoce 1993 bol pre slovenského veľvyslanca vo Vatikáne, Dr. Neuwirta, impulzom pre začatie projektu Albero di Natale 1994. Dokázal pre túto myšlienku získať Vatikán, ministerstvo zahraničných vecí SR, ministerstvo kultúry SR i naše ministerstvo. De-

nia. Oravskí lesníci medzitým hľadali a našli správny strom. Krásnych kandidátov bolo viac, krásny a dostupný pre techniku len jeden. V katastri obce Zázrivá. Pozerali sme sa naň dlhý čas. Stál za potokom na ceste zo Zázrivej do Oravskej Lesnej. Mnohokrát som prešiel okolo, nikdy som si ho nevšimol. Predtým bol len jeden z mnohých. Súmerný majestátny, zavetvený až po zem, kmeň zo sto tridsať letokruhov. Albero di Natale. Vianočný strom.

Na Katarínu oravskí drevorubači spílili 30 metrový symbol Vianoc, 120 tonový žeriav z Tlmáč ho položil na špeciálny náves.

Oravskí lesníci a robotníci náklad zabezpečujú na dlhú cestu do Ríma. Nakladanie dreva je každodennou rutinou, dnes je to iné. Niekoľko hodín driny a napätia umocňuje vianočná atmosféra prvého snehu. Obec Zázrivá vyprevádza náklad slávnosťou primeranou významnej udalosti. Nechýba starosta, riaditeľ lesného závodu, biskup, pracovníci ministerstiev, občania, farníci. Je to udalosť.

Na trase Zázrivá - Rím, zelené logo Severoslovenských lesov š.p. Žilina dokumentuje, že dar Slovenskej republiky Sv. Otcovi technicky realizovali slovenskí lesníci.

Sedemnásteho decembra som „náš“ strom uvidel znova. Týčil sa vedľa najznámejšieho rímskeho obelisku od neznámeho faraóna, ktorý dal v roku 37 n. l. z Egypta doviezť na svoju večnú slávu cisár Caligula. Od r.1586 stojí na námestí sv. Petra. Dokonalá symbolika. Klenot slovenských lesov dovezený ako dôkaz o Slovenskej republike. Dôkaz o slobode, kultúre a histórii slovenského národa. Súčasťou aktu odovzdávania daru – vianočného stromu, je audiencia u Sv. Otca. Vládny špeciál priväza slovenské politické, cirkevné, kultúrne a umelecké celebrity. Prezident Slovenskej republiky vo svojom

prejave zdôrazňuje symboliku daru, Slovensko prijíma požehnanie od Sv. Otca. Audiencia sála je plná Slovákov, pútnikov. Operné árie, recitačné prednesy, ľudová hudba a tanec sprítomňujú krajinu, kde Albero di Natale 1994 rástol. Mnohí neslovenskí návštevníci možno práve vtedy dostali prvú informáciu o neznámej Slovenskej republike. Republika vysokých stromov a operných majstrov.

Posledný pohľad na „náš“ strom je opäť prekvapením. Je neskorý večer a iluminácia v podaní talianskych dekoratérov je dokonalá. „Náš“ strom žiari. Je dominantou námestia, Caligulov obelisk takmer nevidno. Námestie je plné ľudí, vianočná atmosféra, vianočná nálada, vianočné piesne. Slovenská Tichá noc. Vianoce v Ríme sú zážitkom.

Je osemnásty december, príjemné slovenské septembrové počasie a čas „spoznať“ mesto, kde „náš“ strom zostane. Rím za to určite stojí.

Nemýlil som sa. Videl som Michelangelove maľby a sochy, najvýznamnejšie chrámy Ríma. Vyšiel som po schodoch na Kapitolské námestie a dotkol vlčice, matky zakladateľov Ríma, pozrel do okien Sophie Loren, obdivoval Forum Romanum aj pamätník Viktora Emanuela II. z bieleho mramoru, dotkol sa Kolosea a Pantheonu, prešiel po Via Sacra, posedel na španielskych schodoch a počúval neutíchajúci nočný Rím., hodil mince do Fontany di Trevi., kúpil knihu o ostatných úžasných artefaktoch večného Ríma a gýčový suveníry k spokojnosti predávajúceho.

Návrat na Slovensko bol návratom do decembrovej reality. Na Slovensku bol skutočne december so snehom a mrazom. Bol som rád že Vianoce na Slovensku ešte neboli. Že ich zažijem ešte raz. Boli to Vianoce, keď som mal dva vianočné stromy. Ten „náš“ na námestí sv. Petra a ten môj v obývačke. Oba z „nášho“ lesa.

Buon Natale 2004. Radostné Vianoce 2004.

Text: Ján Čavojský

Vianočný receptár

Poľovnícke gombíky

Cesto: 14 dkg masla, 28 dkg hladkej múky, 6 dkg práškového cukru, 3 žltka, lekvár, tuk a múka na vymastenie a vysypanie plechu.

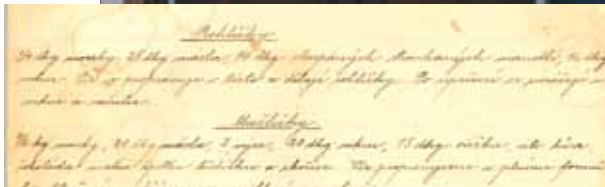
Orechový sneh: 3 bielka, 14 dkg práškového cukru, 12 dkg mletých orechov, citrónová kôra.

Pracovný postup:

1. Z bielka vyšľaháme sneh. Pridáme práškový cukor, orechy a trochu citrónovej kôry.
2. Na doske zmiesime maslo, múku, cukor, žltky. Vypracované cesto vyvalkáme. Vykrájame kolieska a ukladáme ich na plech. Do stredu dáme trocha marhuľového lekváru a na to orechový sneh. Navrch položíme lieskový oriešok, alebo polovicu vlašského orecha.
3. Upečieme v mierne vyhriatej rúre.

Čaro Vianoc je nerozlučne späté s vôňou dobrôt a kulinárskych špecialít. Recepty vianočných jedál sú v mnohých rodinách akýmsi „rodinným striebrom“, ktoré sa dedí z generácie na generáciu. Podarilo sa mi získať cenné materiály – kuchársku knihu a notes s ručne písanými receptúrami, ktoré po svojej starej mame zdedila pani riaditeľka IVANA ŠPILÁKOVÁ. Bola dokonca taká láskavá, že pre maškrtných čitateľov ponúkla recept na skvelé vianočné pečivo – Poľovnícke gombíky a súhlasila aj s fotografovaním v kuchyni počas pečenia. Pečivo som ochutnal a môžem dosvedčiť, že je naozaj výborné. Všetkým gazdinkám prajem úspech pri pečení, labužníkom dobrú chuť a pani riaditeľke srdečne ďakujem za poskytnuté recepty.

DO RECEPTÁRA NÁM PRISPELA AJ KOLEGYŇA JANKA GEROVÁ. POSKYTLA NÁM RECEPT NA SLANÉ PEČIVO.

Slané pečivo so syrokrémom

CESTO: 35 – 40 dkg hladkej múky, 1 tuk (Hera), 1 krabička syrokrému (3 ks)

POSTUP: Z prísad na cesto vypracovať hladkú masu, nechať chvíľu odstáť v chlade a následne rozvalkať na hrúbku 0,4 cm a formičkou vykrájať rôzne tvary. Vykrojene pečivo uložiť na plech, potrieť bielkom (vajcom), posypať vegetou, rascou alebo makom a dať piecť do vyhriatej rúry.

MÉDIÁ O NÁS

NÍZKE TATRY OBIŠLI VRAJ HORŠIE AKO VYSOKÉ SME 1.12.2004

V Nízkych Tatrách spôsobila víchrica na stromoch rovnaké škody ako vo Vysokých. Odborníci hovoria, že spracovať kalamitné drevo bude v Nízkych Tatrách oveľa ťažšie.

Zvyšuje sa aj odhad škôd. Po posledných prieskumných letoch sa odhady škôd v lesoch na celom Slovensku, ktoré patria štátnemu podniku Lesy SR, zvýšili na takmer 1,4 milióna kubických metrov. Minulý týždeň sa odhadovalo 1,2 milióna.

Najpostihnutejšie sú oblasti Beňuš a Čierneho Balogu v Nízkych Tatrách s takmer 600-tisíc kubikmi kalamitného dreva a Námestova so 192-tisícimi kubikmi. Škody sú však oveľa vyššie, pretože prirátajú treba zničené mestské lesy a urbáre. Len v Breznianskom okrese padlo podľa odhadov viac ako milión kubických metrov dreva.

Kalamita si svojim mimoriadnym rozsahom vyžiada nasadenie veľkého množstva špeciálnej techniky. Napríklad jeden a štvrt milióna kubikmi dreva z porastov obhospodarovaných Lesmi SR by zaplnilo takmer 41-tisíc kamiónov.

Pomôcť slovenským lesníkom chcú kolegovia z Českej republiky.

„Vichrica šarapatila najmä na Horehroní, na Orave a Liptove. Mnohé kalamitou poškodené porasty sú v extrémnych svahoch a bude veľmi náročné vyťažiť z nich drevo. Na týchto miestach nemajú šancu iné dopravné prostriedky ako lanovky. Preto si ceníme ponuku našich českých kolegov, ktorí nám požičiajú dve lanovky aj s vyškolenou obsluhou,“ povedal generálny riaditeľ Lesov SR Karol Vinš.

REGIONÁLNY DENNÍK STV2 2.12.2004

Technická univerzita vo Zvolene pripravila uplynulý týždeň 11. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie Lesy, drevo a financie, zameranej na hodnotové vzťahy lesného hospodárstva a drevospracujúceho priemyslu. Zainteresovaní sa zhodli, že ekonomiku lesného hospodárstva na budú-

ci rok bude ovplyvňovať hlavne kalamita.

Ing. Karol Vinš, generálny riaditeľ, Lesy SR, š.p.: „Kalamita zatieni všetko v obchode a budeme mať všetci plné ruky práce s obchodným, ale aj s výrobným zvládním kalamity. Napriek tomu

bude naďalej pokračovať určitá zmena v oblasti listnatého dreva a sme veľmi radi, že už aj piliarska bukova guľatina na slovenskom trhu nachádza čím ďalej tým viac odberateľov. Tak štátny podnik Lesy SR Banská Bystrica, ako aj Štátne lesy TANAPu budú likvidovať rozsiahlu kalamitu v objemoch, ktoré troj - až štvornásobne presahujú množstvá dreva, ktoré sú k dispozícii štandardne na našom trhu.“

Štátne lesy sú takmer monopolným subjektom na trhu s drevom, ktorý vytvára prostriedky na ďalšie lesnícke činnosti. Aj preto sa požiadavky na zmeny na trhu obracajú predovšetkým na Štátne lesy.

Ján Golian, štát. tajomník, Ministerstvo pôdohospodárstva SR: „Tým, že sa obchod scentralizoval na Slovensku po nástupe nového generálneho riaditeľa Vinša, sa domnievam, že došlo ešte k prisnejšej centralizácii a som presvedčený, že aj protimonopolný úrad v tomto kontexte bude robiť závery z tejto situácie, ktorá v obchode s drevom na slovenskom trhu vládne.“

Podľa kritikov by bolo východisko aj v tom, aby sa v rámci Štátnych lesov právomoci na obchod s drevom decentralizovali na jednotlivé závody, aby sa vytvorilo trhové prostredie.

PRÍPRAVA TRANSFORMÁCIE JE ZLOŽITÁ Roľnícke noviny 3.12.2004

Vládny kabinet v uplynulú strednú prerokoval a vzal na vedomie analýzu súčasného stavu prác na transformácii štátneho podniku Lesy SR, ktorú predložil minister pôdohospodárstva Zsolt Simon. Predseda vlády bol súčasne poverený predložiť tento materiál predsedovi Národnej rady SR.

V podstate ide o výpočet doterajších krokov pri príprave transformácie podniku, s poukázaním na jej časovú a obsahovú náročnosť. Pôvodný harmonogram na vypracovanie projektu transformácie, schválený vo vedení MP SR ešte 3. júla 2003, ráta so schválením návrhu zákona o založení akciovej spoločnosti a s jej založením už k 1. januáru 2004. Analýzy však podľa Zs. Simona preukázali značnú majetkovoprávnu nevysporiadanosť majetku v správe š. p. Lesy SR, keď

k 31. decembru 2003 nebolo vysporiadaných vyše 34 percent stavieb. Zabezpečenie riadneho a hospodárneho využívania nevysporiadaného majetku, prípadne vklad takéhoto majetku do akciovej spoločnosti je podľa Zs. Simona problematický. Preto vraj došlo k omeškaniu celého procesu. V roku 2004 predpokladá vysporiadanie 1 200 stavieb pri celkových nákladoch 16 mil. Sk a v roku 2005 ďalších 487 stavieb pri nákladoch takmer 7 mil. Sk. V prípade lesných pozemkov je v súčasnosti nevysporiadaných asi 280-tisíc hektárov. Náklady na jeho majetkovoprávne vysporiadanie a správu nad rámec bežnej starostlivosti si do roku 2011 vyžadujú náklady vo výške 1,317 miliardy korún.

ŠTÁTNY PODNIK LESY SR SA ZREJME ZMENÍ NA a.s. AŽ V ROKU 2006 SITA 6.12.2004

Transformáciu štátneho podniku Lesy SR treba podľa ministra pôdohospodárstva Zsolta Simona riešiť až na konci účtovného obdobia. „Štátny podnik končí k 1. decembru budúceho roka a k 1. januáru 2006 sa mení na akciovú spoločnosť,“ povedal v pondelok na tlačovej konferencii Simon.

Podľa pôvodného harmonogramu transformácie mal byť schválený návrh zákona o založení akciovej spoločnosti s jej založením už k 1. januáru 2004. Podľa analýzy, ktorú vzala 24. novembra tohto roka na vedomie vláda, však nebolo k 31. decembru 2003 majetkovoprávne vysporiadaných vyše 34 % stavieb v majetku Lesov SR.

Ako pokračoval generálny riaditeľ Lesov SR Karol Vinš, štátny podnik vynakladá ročne čiastky od 180 mil. Sk až cez 200 mil. Sk, pričom väčšinu tvoria náklady spojené s usporiadaním štátneho majetku. „Sú to čiastky, ktoré doteraz kryjeme z hospodárenia nášho štátneho podniku, napriek tomu nedostávame dotácie. Napriek tomu máme pozitívny hospodársky výsledok,“ konštatoval Vinš. Lesy SR evidovali za prvých deväť mesiacov tohto roka tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb v objeme 3,926 mld. Sk. Celkové tržby za drevo predstavovali v sledovanom období 3,401 mld. Sk a podnik dosiahol za tri štvrtroky hrubý zisk vo výške viac ako 231,7 mil. Sk.

Podľa Vinša sú problémom štátneho podniku nesplatené záväzky firmám. Podnik totiž eviduje dlhodobých neplatičov a situáciu sa mu nedarí efektívne riešiť. „Obávame sa, že tieto pohľadávky budú postupne nedobytné,“ povedal Vinš a zároveň dodal, že objem pohľadávok po lehote splatnosti medzi 30 dňami a 180 dňami odhaduje na 150 mil. Sk.

Návrh reštrukturalizácie a transformácie štátnych podnikov lesného hos-

podárstva bol naposledy predložený na rokovanie vlády 13. októbra tohto roku. Následne ho však Simon z rokovania stiahol a požiadal členov vlády, aby predložili k návrhu relevantné pripomienky. Podľa MP rezort žiadnymi pripomienkami nedisponoval, napriek tomu, že sa v médiách objavili. Najbližšie má Simon predložiť vláde návrh na transformáciu Lesov SR do 15. decembra tohto roka. Po prerokovaní tohto projektu v Národnej rade SR má rezort do 60 dní vypracovať legislatívny záměr zákona, ktorým sa zriadi štátna akciová spoločnosť Lesy Slovenskej republiky. Po schválení tohto legislatívneho záměru ministerstvo následne vypracuje návrh samotného zákona.

LESY SR MAJÚ ZÁUJEM O SPOLUPRÁCU SO SPOLAHLIVÝMI PARTNERMI SITA 7.12.2004

Vedenie štátneho podniku Lesy SR má záujem o korektnú a štandardnú spoluprácu so všetkými ekonomicky stabilizovanými partnermi z drevospracujúceho priemyslu. Lesy SR sú zároveň pripravené v rámci spracovania dreva z nedávnej kalamity uspokojiť všetky požiadavky slovenského drevospracujúceho priemyslu.

Uvedol to v utorok generálny riaditeľ Lesov SR Karol Vinš na spoločnom stretnutí vedenia štátneho podniku a členov Zväzu spracovateľov dreva (ZSD).

Ako ďalej agentúru SITA informoval poradca generálneho riaditeľa Lesov SR pre vonkajšie vzťahy Jozef Marko, zúčastnené strany na spoločnom stretnutí prerokovali otázky ďalšej spolupráce v roku 2005, ako aj východiská a obmedzenia pre prípravu strednodobých zmlúv. Vedenie štátneho podniku Lesy SR ďalej vyjadrilo presvedčenie, že postupnosť krokov navrhnutá v transformačnom projekte Lesov SR uspokojí očakávania drevospracujúceho priemyslu, odkladanie ich realizácie naopak záujmy slovenských spracovateľov dreva poškodzuje.

Slovenskí spracovatelia dreva v septembri kritizovali vedenie štátneho podniku, pričom prezident ZSD Peter Lispuch vtedy uviedol, že dominantné postavenie štátneho podniku na trhu dodávateľov guľatiny vytvára priestor pre korupciu pri obchode s drevom. Zároveň konštatoval, že návrh projektu transformácie štátnych lesov z dielne ministerstva pôdohospodárstva nevedie k vytvoreniu konkurenčného a transparentného prostredia, ale k ďalšej centralizácii. Členovia ZSD preto v októbri privítali prísľub ministra pôdohospodárstva Zsolta Simona, podľa ktorého bude štátny podnik Lesy SR uzatvárať s domácimi spracovateľmi dreva tri až päťročné zmluvy na garantované dodávky drevnej suroviny od začiatku roku 2005.

Otázka transformácie štátneho podniku Lesy SR sa ešte neuzavrela. Podľa posledných informácií ministra pôdohospodárstva by sa Lesy SR mali transformovať na akciovú spoločnosť až začiatkom roka 2006. Po novembrovej víchrici spracovatelia dreva vyhlásili, že Slovenský drevársky priemysel disponuje dostatočnými výrobnými kapacitami na spracovanie všetkej kalamitnej drevnej hmoty.

SPRAVODAJSKÉ SPEKTRUM Regina BB 16:30 14.12.2004

Následky veternej smršti odstraňujú v Nízkych Tatrách aj s pomocou harvestorov. Moderné lesnícke stroje si však požíčali zo susednej Českej republiky. Niekoľko strojov dnes likviduje kalamitu v Červenej skale a na Horehroní. Efektívnosť práce je pri tom neporovnateľná s doterajším spôsobom ťažby. Jediný stroj je schopný strom spiliť, odvetviť, roztriediť drevo a údaje zaznamenať v počítači. Ján Siman sa o tom porozprával s generálnym riaditeľom štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky Karolom Vinšom.

Karol Vinš, generálny riaditeľ štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky: 'My sme vlni realizovali prvý pilotný projekt nasadenia harvestorov a tohto roku sme pokračovali v poloprevádzkovom nasadení zatiaľ s externými partnermi.'

V rámci transformačného projektu sme naplánovali vytvorenie špecializovanej časti firmy divízie lesná technika, v rámci ktorej chceme od budúcnosti prevádzkovať minimálne dva takéto uzly, kombinácia harvestora a vývozneho súpravy a aj tu v kalamite sa môžeme presvedčiť, že je to vlastne ideálny spôsob, ako aj kalamitné drevo, samozrejme za predpokladu, že sú tie stroje nasadené v primeraných terénnych a technických podmienkach. Pri zvládaní kalamity je veľmi dôležitým faktorom aj čas, pretože to drevo, ktoré sa podarí vyťažiť v zime, bude kvalitným drevo, ktoré je možné predať za štandardné zaujímavé ceny. Pokiaľ nestihneme túto kalamitu spracovať do letného obdobia, drevo sa nám začne kažiť.'

Máte aj také terény, kde by ste ich mohli nasadiť aj mimo kalamitnej situácie?

Karol Vinš, generálny riaditeľ štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky: 'To bol často argument, prečo tie stroje neboli nasadzované na Slovensku. Máme aj na Slovensku skutočne len rádovo asi 27-28 % plôch, na ktorých môžu pracovať harvestorové technológie. Ale vzhľadom na to, že len začíname, tak ani tento podiel nebol doteraz využívaný a našim cieľom je zabezpečiť, aby 800-tisíc kubikov, to znamená rádovo štvrtinu všetkých našich ťažieb sme realizovali modernými harvestorovými a lanovkovými technológiami.'

UMELÉ STROMČEKY Z POĽSKA VYTĽAČAJÚ ŽIVÉ SLOVENSKE SME 14.12.2004

NÁMESTOVO - Na poľských trhoch sa dajú umelé vianočné stromčeky kúpiť za pár stoviek. Z oblasti Oravy, ktorá je k Poľsku blízko, umelé stromčeky takmer úplne vytlačili živé.

Momentálne sú umelé stromčeky najčastejšie prevázaným tovarom z Poľska. Malé ozdobené stromčeky stoja už okolo stovky, za vysoké stromčeky do dvoch metrov zaplatíte okolo tisíc korún.

Potvrdil nám to riaditeľ Štátnych lesov - odštepného závodu v Námestove Jozef Herud: 'Myslím si, že je to celoslovenský jav. Ľudia dávajú prednosť umelým stromčekom hlavne preto, že sú praktickejšie, ale mnohí aj preto, že chcú šetriť lesy. Nedá sa presne povedať, o koľko klesol počet záujemcov o živé stromčeky, lebo na Orave je dnes okrem štátnych lesov až 60 percent iných vlastníkov,' dodáva riaditeľ.

Aj v tomto roku zaznamenali lesníci pokles záujmu o živé stromčeky. Súkromnej firme, ktorá mala o stromčeky záujem, predali v Námestove 300 kusov smrečkov, sami však stromčeky pred Vianocami predávať nebudú.

Aj tí Slováci, ktorí stále uprednostňujú živé stromčeky, dávajú dnes prednosť skôr stromom z plantáží, či vzácnejším stromčekom, dovezeným zo zahraničia. Klesol aj počet krádeží stromov v lesoch. Napriek tomu majú lesníci na Orave v týchto dňoch nepretržitú službu. Ľudia kradnú stromčeky, ktorých je na trhu najmenej. Prevládajú hlavne jedličky.

'Víchrica, ktorá nám inak spôsobila obrovské škody, nám paradoxne v tomto smere pomohla. Niektoré doliny sú stále odrezané, takže sú chránené pred krádežami. Hliadky nasadzujeme iba v tých prístupných,' dodáva Herud. Za nelegálny výrub môžu podľa zákona vyrubiť pokutu do 20-tisíc korún.

Čo sa týka štátnych lesov, dopadla oblasť Oravy hneď po Horehroní najhoršie. Víchrica im poškodila 192 kubikov lesa. Najhoršia situácia je doteraz v oblasti Babej hory a Pilska.

Fotofejtón

Vianočnú náladu do centra Banskej Bystrice priniesli kolegovia z OZ Slovenská Ľupča, ktorí 1. decembra 2004 na Námestie SNP priviezli a vztýčili nádherný smrek. Celú akciu zachytil objektivom Jozef Marko.

Z albumu lesníka

*Zima v lesoch na Horehroní
v 60-tych rokoch minulého storočia.*

Pre deti (nielen) lesníkov

1. Hádanka.

Na obrázku sú rôzne zvieratká.
Vyfarbite tie, ktoré v zime nespia!

medved

smec

Ahoj deti!
Správne riešenia
úloh odmením!
Pošlite mi ich na moju adresu
Vaša
Vovrička Ryška

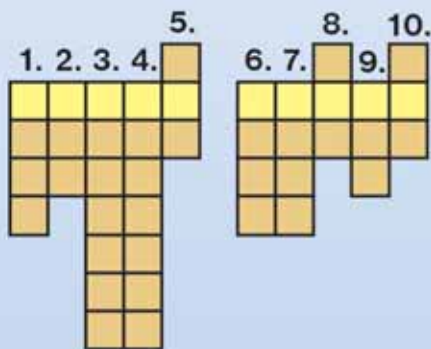

zajac

sluka

2. Dopĺňovačka s tajníkou. Ľudová povera hovorí,
že kto sa na Štedrý deň postí (neje), ten večer
uvidí .. (čo, to sa dozviete, ak vyĺúštite dopĺňovačku).

**ROCIBOAV
MRESK
DJEAL'**

4. Vyzdobte vianočný stromček. Ozdoby môžete na vetvičky
nakresliť alebo nalepiť. Použiť môžete aj farebný papier
alebo staniol, aby bol stromček čo najkrajší.

1. Každé ráno a večer si treba umývať...
2. Zbraň, ktorá strieľa nehlučne, sa volá....
3. Záhradný domček z dreva sa volá...
4. Obuv
5. Prístroj na sušenie vlasov voláme
6. Nástroj na rezanie má názov....
7. Horná končatina
8. Kto si neumýva zuby, má v nich ...
9. Lízatko - maškrtka pre lesnú zver
10. Na vianočné opekance sa dáva....

*Za správne odpovede pošlám Zuzko Tarabovej
z Banskej Bystrice odmenu: farbičky a pravítko,
Ak máte záujem a ugru, vyprášte úlahy,
vystrihajte a pošlite mi ich na adresu:
Vovrička Ryška.*

*Lezy SR, Nám. SNP 1, 974 00 Banská Bystrica.
Teším sa na vás vďaka. Dvídoky ahoj!*

Vaša vovrička Ryška

Křížovka

Bežci na lyžiach bežia lesom, kde miestny občan chystá drevo na kúrenie a volá na nich:

- Kde sa tak všetci ponáhľate?
- Do cieľa. Prvý dostane pohár.
- ... (Tajnička)

Tajnička z novembrového čísla znie: „**Dobré je učiť sa aj od nepriateľov**“. Z kôpky korešpondenčných lístkov so správnymi odpoveďami sme vyžrebovali výherkyňu, ktorou je tentokrát **Ing. Jaroslava Jakabovičová** zo Šulekova. Blahoželáme a posielame knihu!

	3	skr. tel. spol. Nemecka	rímsky krutovládca	stredný stupeň kambria
etiópske jazero				
dedičstvo (zast.)				
česká rieka				
kód Kiribati				

Pomôcky: Tana, Alas, Edea, IKA	cudzopasná rastlina	1	tri, po švédsky	knižné nakladateľstvo	skr. pre kus miliampér		predložka			
dôvernosť							meno herca Delona			
samica moriaka						španielsky spisovateľ				
mesto v Kamerune					japonské mesto bulharské muž.meno					
černošský kmeň			sidla mest. správy červený, po angl.							
obor, po česky				alkaloid v čaji ulica, po tal.				mesto na Slovensku	zvolať, po čes.	
Pomôcky: sue, slant, Kerč	hlasno kričal? trup						kód Mozambiku kaďa			
obec							zástup ľudí drvil na prach			
rádium			ad acta vzduch, po angl.			meno Miroslava vz. sulfidu olovnatého				
tlač. ag. Turecka				splietol, po česky Ludolfovo číslo (skr.)						
starorímsky úradník					2					
mesto na Ukrajine					svah, po angl.					

Dovoľujeme si Vás upozorniť na niektoré zaujímavé príspevky
v odborných lesníckych časopisoch:

- Téma: začiatok hydrologického roka
- Doterajšie poznatky zo zakladania intenzívnych porastov ihličnatých a tvrdých listnatých drevín na Slovensku
- Ako meriame a hodnotíme drevo na export
- Systém náhrad majetkovej ujmy je zrelý na zmenu
- Vážny problém dubových porastov - gradácia mnišky veľkohlavej

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že dňa 5. XII. 2004 nás vo veku 56 rokov opustil náš bývalý spolupracovník
Ondrej Mihalčiak.
Čeť jeho pamiatke

- Exkluzívny rozhovor s prezidentom Komatsu Forest AB Hideki Yamadom
- Doc. Ing. Ján Ilavský, CSc. predsedom Európskej lesníckej komisie FAO
- Nie je množstvo a kvalita dopestovaného lesa vecou vlastníka?
- Vstúpme s myšlienkami PRO SILVA razantnejšie do lesa!
- Ako chrániť

staršie porasty pred poškodzovaním zverou? • Aký model národného parku na Slovensku? • Ako zvýšiť vitalitu a zlepšiť štruktúru lesných porastov?

- Seriál „Lesníctví a myslivost v regiónech ČR“: Královohradecký kraj
- Vánoční stromky
- Odčervování a příkrmování zvěře
- Minimalizace škod, způsobených zvěří
- Závěrečná část seriálu o modřínu

Časopis pro lesníky, myslivce, spracovatele dřeva a ochránce přírody 12/2004

Jubilanti medzi nami

DECEMBER 2004

Životné jubileá

50 rokov

- Ftáčková Katarína**, nar. 9. 12. 1954, STE, MTZ, DHS Palárikovo – OZ Palárikovo
Ing. Veľký Vladimír, nar. 1. 12. 1954, VOR – BTS, PO, OaO, personalista – OZ Levice
Dvorštiak Jozef, nar. 6. 12. 1954, vedúci DHS Námestovo – OZ Námestovo
Zurian Emil, nar. 3. 12. 1954, VLO, LS Závadka – OZ Beňuš
Ing. Brozman Jaroslav, nar. 22. 12. 1954, vedúci SDV Závadka – OZ Beňuš
Ing. Vrlík Daniel, nar. 12. 12. 1954, vedúci LS Hanušovce – OZ Prešov
Ing. Hurajová Magdaléna, nar. 20. 12. 1954, EON – OZ Bardejov
Ing. Babka Miloš, nar. 18. 12. 1954, VOR – vedúci technik, OIT Žilina – GR BB
Štulajterová Anna, nar. 25. 12. 1954, samostatný účtovník – GR BB
Ing. Mičovský Ján, CSc., nar. 26. 12. 1954, VORŠ – práca s verejnosťou a verejný prístup k informáciám – GR BB

60 rokov

- Žilinec Jozef**, nar. 20. 12. 1944, VOR – ochrana lesa, poľovníctvo – OZ Námestovo
Havaj Pavol, nar. 13. 12. 1944, STV – pestovateľ, LS Pohorelá – OZ Beňuš
Segeč Jozef, nar. 14. 12. 1944, STV – ťažbár, LS Málinec – OZ Kriváň
Boháčik Milan, nar. 17. 12. 1944, VLO, LS Tisovec – OZ Rimavská Sobota
Palocsányi Imrich, nar. 18. 12. 1944, vedúci hospodárskeho dvora Dobšiná, SCHK Dobšiná – OZ Revúca
Ing. Madaras Mikuláš, nar. 8. 12. 1944, VORŠ – MTZ – OZ Košice
Ing. Žembery Mikuláš, nar. 10. 12. 1944, VOR – účtovník – OZ Košice
Ing. Jahoda Jozef, nar. 22. 12. 1944, VORŠ – mzdový metodik, analytik – GR BB

Ing. Helena Turská

Tatranský les

**Je tisíc spoločenstiev
živočíšnych, prírodných,
krásnych, nádherných,
len jedno bolo
jedinečné,
neopakovateľné,
čarovné
Tatranský les.**

**Chvil'kové besnenie
živlov
a už ho niet
Tatranský les.**

**Honba za blahobytom
proti zákonom
prírody
rozvázuje putá,
taká je pravda odveká
aj toto sa stalo
vinou človeka.**

**Mám rád
Tatranský les
aj keď ho niet,
šumenie vánku
v korunách
teraz mi navždy
bude znieť
jeho večná pieseň
vo svetle hniezd.**

Jozef Híkl